

Odin

inspirerende foodcoop

Korte toelichting op de organisatie van Coöperatie Odin
en de belangrijkste elementen uit de statuten

Korte inleiding over deze presentatie

In deze presentatie zetten we in een aantal sheets een paar zaken over de organisatie van Coöperatie Odin voor je op een rijtje:

- Even kort voorstellen
- Waartoe zijn we op aard
- Hoe zijn we georganiseerd en wat zijn daarbij de belangrijkste elementen in de statuten

Coöperatie Odin - kort voorstellen

Opgericht in 1983.

Odin kiest vanaf de start voor levensmiddelen van biologische kwaliteit, met een voorkeur voor biodynamisch.

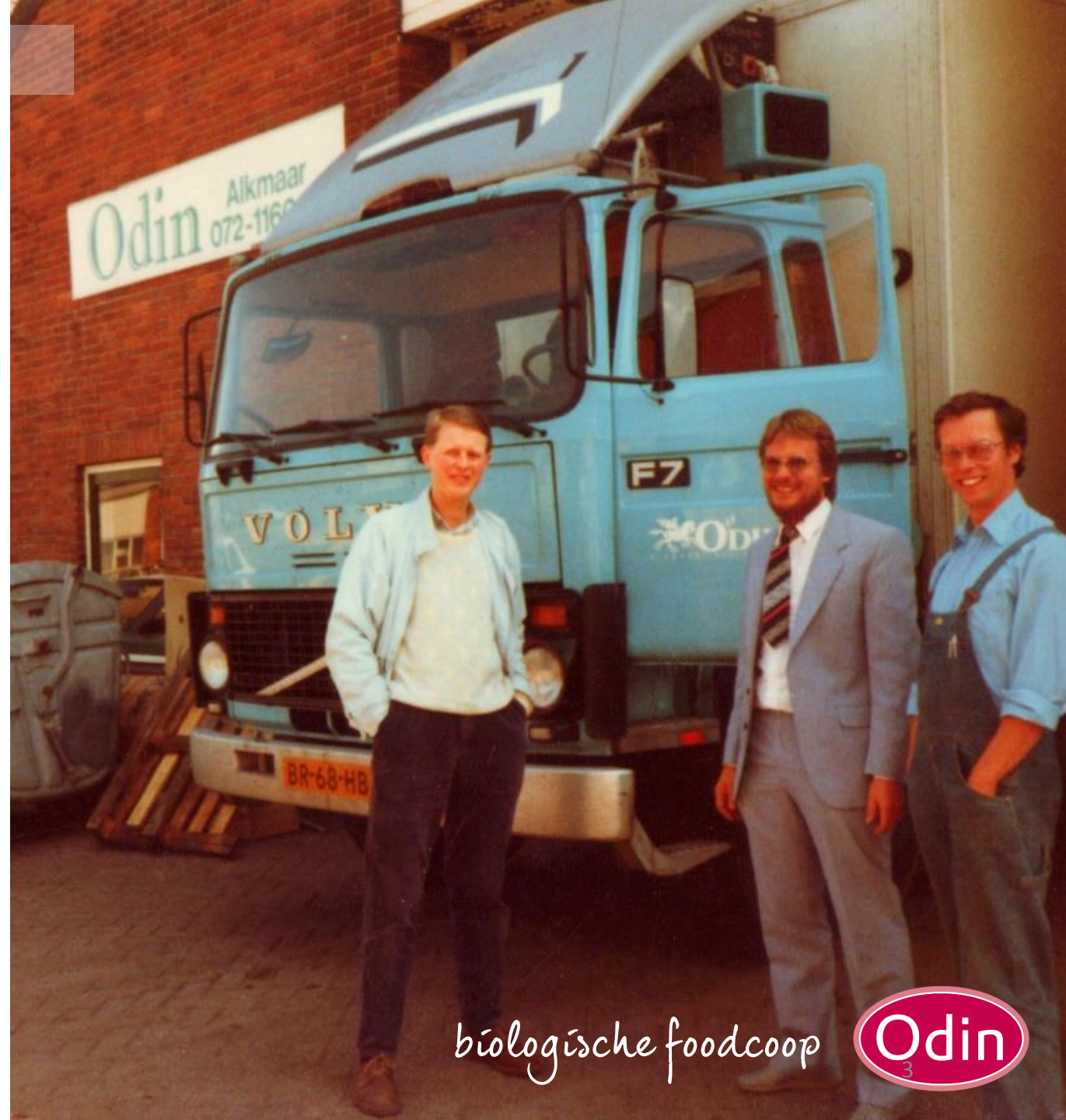
Odin kiest van begin af aan ook bewust niet voor privé-eigendom of werken voor aandeelhouders.

Odin heeft een groothandel, winkels, een online bezorgdienst, een imkerij en een boerderij.

Begonnen als Commanditaire Vennootschap met stichting Sleipnir als stille vennoot. In 2012 omzetting naar coöperatie. Gestart met 111 leden. Anno 2023 ruim 17.500.

Coöperatie Odin kent de volgende ledencategorieën:

- Participerende leden
- Medewerkersleden
- Kapitaalleden
- en sinds eind 2022 financiële leden

biologische foodcoop

De start van Odin in 1983

Start met groente- en fruitabonnementen in 1992

Eigen biologische speciaalzaken sinds 2000 (nu 36)

Imkeren op biologische boerderijen van leveranciers sinds 2010

Veredeling en vermeerdering op de Odin-boerderij sinds 2016

2023: de coöperatie telt al ruim 17.500 leden

Kort over Sleipnir in relatie tot de start van Odin

Uit het boek [Toekomstbedrijven](#) van Gijsbert Koren en Nina de Korte:

“... Een stichting oprichten en die als stille vennoot mede-eigenaar maken van Odin bleek de oplossing: een stichting heeft namelijk geen eigenaren en kan als een goed beheerder van het bedrijfsvermogen fungeren. Stichting Sleipnir werd opgericht en werd eigenaar van alle bedrijfsmiddelen en de winst van Odin. De ondernemers hielden een beperkt winstrecht: hun ondernemersvergoeding. Daarnaast hielden de ondernemers de zeggenschap over de onderneming, zodat ze alle vrijheid hadden om te ondernemen. De naam Sleipnir verwijst naar een Noors mythologisch figuur: het achtbenige paard van oppergod Odin. In dezelfde beeldspraak droeg Stichting Sleipnir de onderneming Odin, zodat de organisatie van zichzelf kan zijn.

De ondernemers noemden het model dat ze bedacht hadden ‘een onderneming met geneutraliseerd pitaal’. Voor hun gevoel losten ze namelijk het probleem op dat kapitaal nou eenmaal een eigenaar moet hebben. Met Stichting Sleipnir hadden ze een soort kluis gecreëerd waarin ze het economisch eigendom van hun onderneming bewaarden. Het kapitaal was daarmee (grotendeels) geneutraliseerd, alsof het van niemand (of van zichzelf) was geworden. Odin zelf werd een stille vennootschap (een commanditaire vennootschap of cv), een rechtsvorm die niet zo vaak gebruikt wordt. Een cv heeft beherend vennoten en één of meerdere stille vennoten. Beherend vennoten zijn de ondernemers die de dagelijkse leiding in handen hebben. Stille vennoten mogen zich niet met de dagelijkse gang van zaken bemoeien, maar kunnen eventueel wel goedkeuringsrechten hebben (zoals de gouden aandeelhouder bij Time to Momo). Daarnaast kan een commanditaire vennoot eigenaar zijn van een deel van het kapitaal van de onderneming. In het geval van Odin werd Stichting Sleipnir dus eigenaar van vrijwel het gehele kapitaal (behalve de vergoeding voor de ondernemers)...”

Sleipnir heeft zich doorontwikkeld en speelt een rol bij andere steward owned bedrijven en bij Odin als kapitaallid.

Meer info: www.sleipnir.nl

biologisch foodcoop

Waar toe zijn we op aard?

biologisch foodcoop

Oorsprong en streven

Gezonde voeding uit een vruchtbare landbouw en een eerlijke economie, daar draaide het van begin af aan om bij Odin. Deze opdracht is bij de start verwoord in deze grondsteenspreuk:

Mogen wij indachtig blijven:
De oorsprong van ons streven
om helende de aarde te bewerken
Eerbiedigend de wijsheid en harmonie
in Gods schepping

Om rechtvaardig haar vruchten te verdelen
Broederlijkheid betrachtend
daar waar mensen van elkaar afhankelijk zijn

Om uit innerlijke kracht het goede te doen
Richtend onze wil naar Gods woord dat ons voedt in
onze spijsen

Opdat werkzaam worde:
In de materie offerend licht
In mensen onderling scheppende liefde
In ieder persoonlijk kracht van de Geest

Grondsteenspreuk start Odin, 1983

biologische foodcoop

Odin

Het doel van Odin

Doelen zoals beschreven in de statuten van Coöperatie Odin:

- Voorzien in de stoffelijke behoeften (te vertalen naar levensmiddelen) van haar leden door het behartigen van de belangen van haar leden, inzake de productie, verwerking, in- en / of verkoop en distributie van biologische en biodynamische producten en al hetgeen daarmee verband houdt.
- Maar ook het scheppen van arbeidsorganisaties en het verschaffen van financiële middelen aan de bedrijven van de coöperatie en aan begunstigden voor onderzoek, opleiding of culturele activiteiten met een link naar het hoofddoel van Odin.
- Het borgen van de stroom van biologische en biodynamische levensmiddelen.
- Maar ook andere maatschappelijke, immateriële en ideële belangen van de leden behartigen.

De bedrijfsactiviteiten moeten bijdragen aan het bereiken van de doelen. Samenwerken, bijdragen aan onderzoek en ontwikkeling en het verspreiden van kennis horen daarbij.

Lemniscaat, mens & maatschappijbeeld

De basis van Odin ligt in de antroposofie.

De schets hiernaast geeft onze kijk op de mens en de maatschappij weer.

De mens is hier getekend als een wezen dat staat tussen hemel en aarde. We kunnen daarbij drie gebieden onderscheiden, waar de belangrijke menselijke activiteiten plaatsvinden:

denken in het bovenste gebied,
spreken/voelen in het middelste
en **willen** (in de zin van doen) in het onderste gebied.

Maatschappelijk ziet dat eruit als respectievelijk:

het **culturele leven** – kunst, cultuur, bijv. ook veredeling van zaadgoed
het **rechtsleven** – hoe regel je de zaken met elkaar
en het **economisch leven** – transacties, goederen, handel

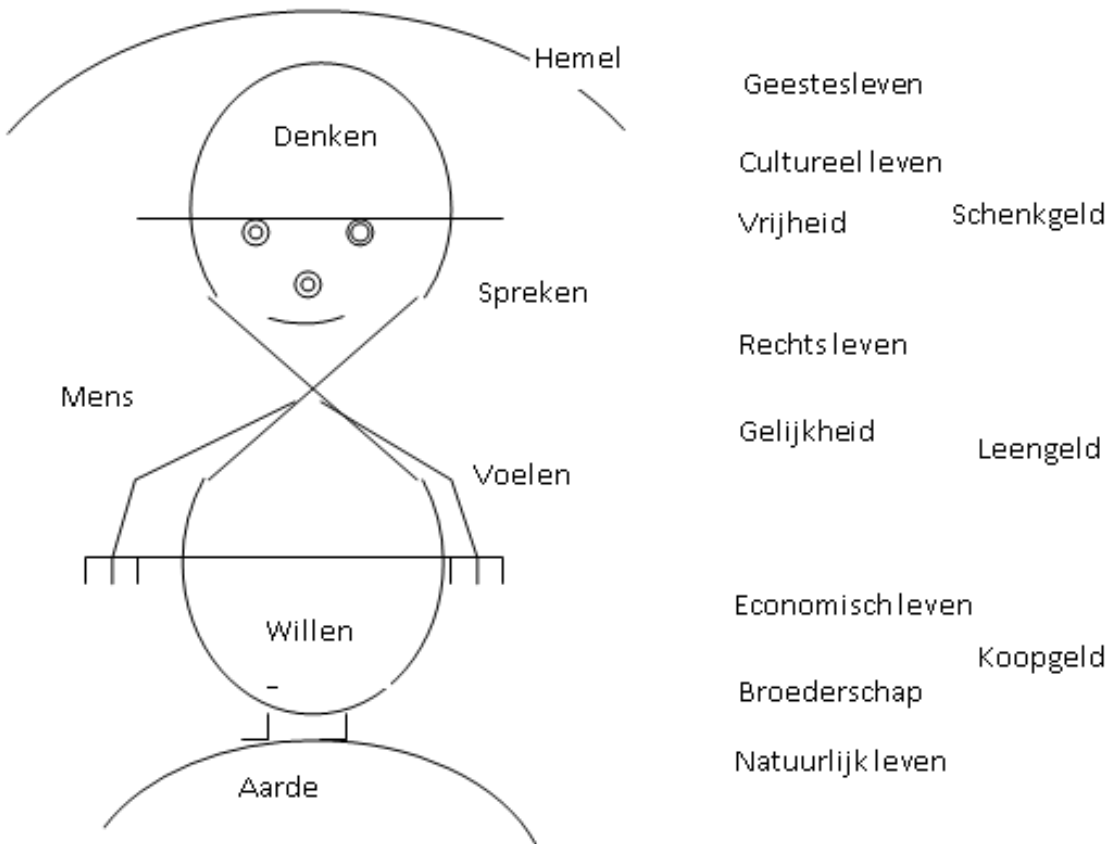
Het geld verbonden met deze gebieden heeft verschillende dynamieken:

Schenkgeld – je geeft het, je koopt geen doel

Leengeld – je leent het met een doel, het komt terug

En **koopgeld** – je krijgt voor het geld dat je geeft concreet iets terug

Als mens verbinden we die drie gebieden. Ze zijn altijd alle drie aanwezig, maar nu eens ligt het accent op het ene levensgebied, dan weer op het andere. Ze zijn niet gescheiden, maar wel te onderscheiden.

Onze 7 idealen

Wij geloven dat je met elke euro die je uitgeeft aan boodschappen een keuze maakt. En mede bepaalt hoe de wereld eruit ziet. We hebben onze doelstelling vertaald in de volgende idealen::

- ✓ De heerlijkste levensmiddelen, altijd 100% biologisch en liefst biodynamisch
- ✓ Een gezonde keten, van boer tot bord
- ✓ Klanten die bewust voor Odin kiezen
- ✓ Eerlijke relaties met alle leveranciers
- ✓ Winst draait niet alleen om geld
- ✓ Medewerkers met een missie
- ✓ Niet puur voor jezelf leven, maar voor het welzijn van ons allemaal.

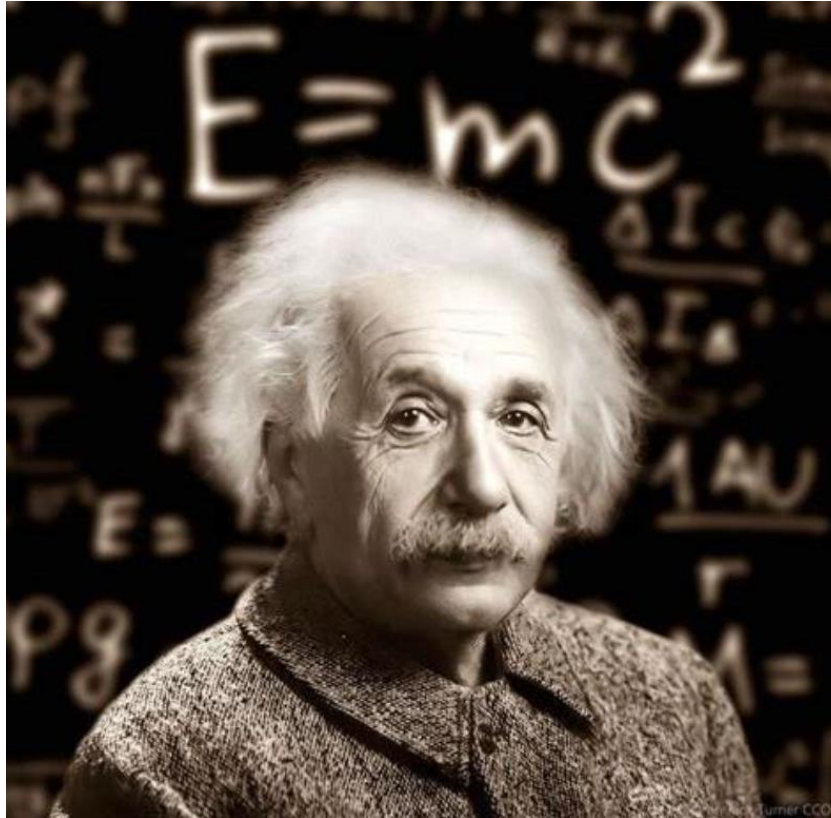

Hoe zijn we georganiseerd?

En wat zijn daarbij de belangrijkste
elementen uit de statuten

Het wezen van een coöperatie: een vereniging met een bedrijf

De coöperatie

$$C = V + B$$

Kort vertaald naar Odin:

Coöperatie Odin is de vereniging,. De coöperatie is 100% aandeelhouder van het bedrijf dat is ondergebracht in de holding Odin International BV. Alle bedrijfsactiviteiten zijn vervolgens ondergebracht in verschillende BV's onder de holding.

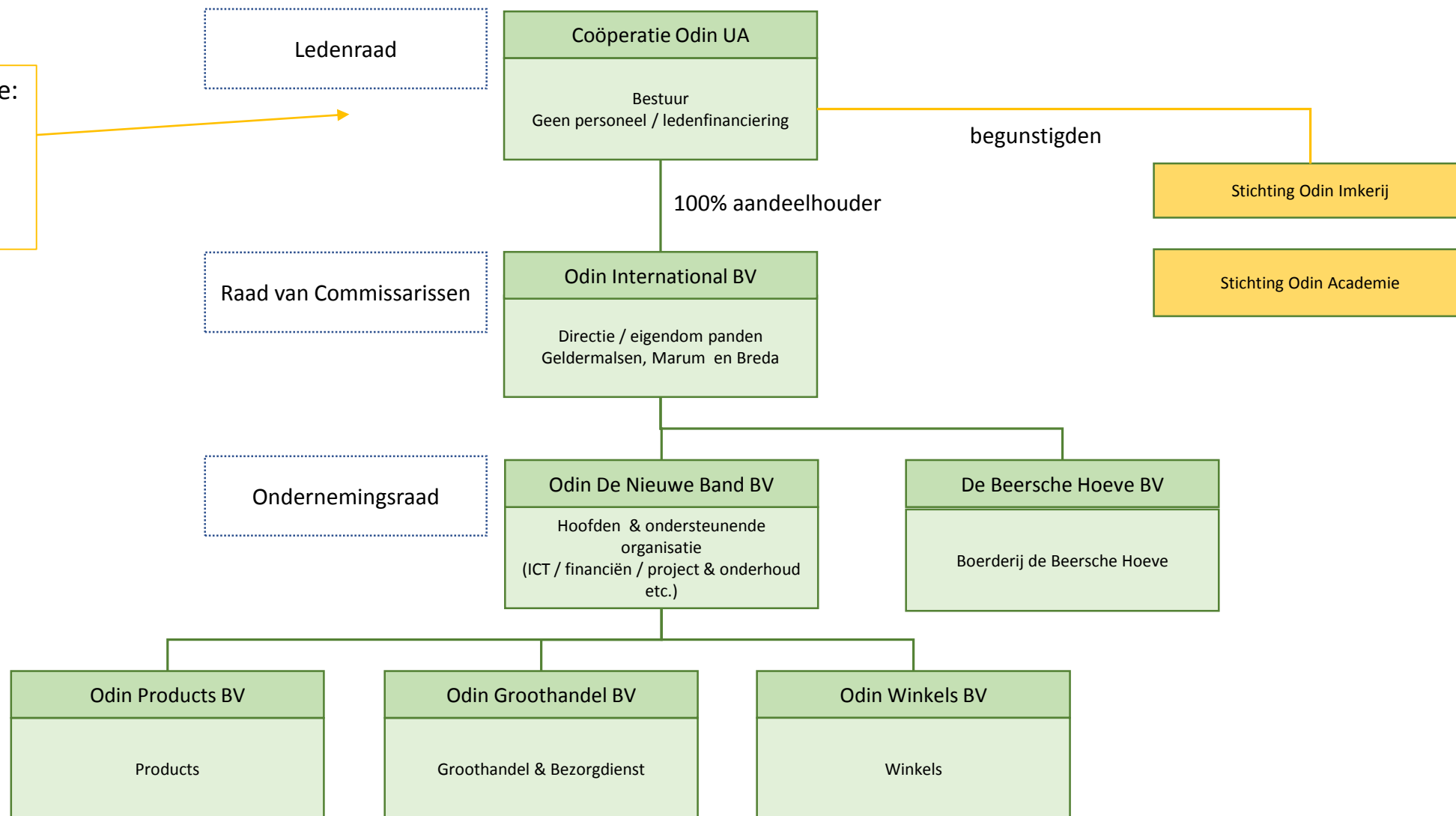
biologisch foodcoop

Huidige organisatie Odin

Multi stakeholders coöperatie:

- Participerende leden
- Medewerkersleden
- Kapitaalleden
- Financiële leden

Bestuur

Coöperatie Odin is 100% aandeelhouder van Odin International BV, de holding waaronder alle Odin-ondernemingen vallen.

Het bestuur van de coöperatie vormt een personele unie met de directie van Odin International. Dat betekent dat een bestuurslid van de coöperatie altijd ook directielid van Odin International moet zijn. Voor deze verbinding is gekozen om te voorkomen dat de koers van coöperatie en bedrijf uit elkaar kunnen drijven.

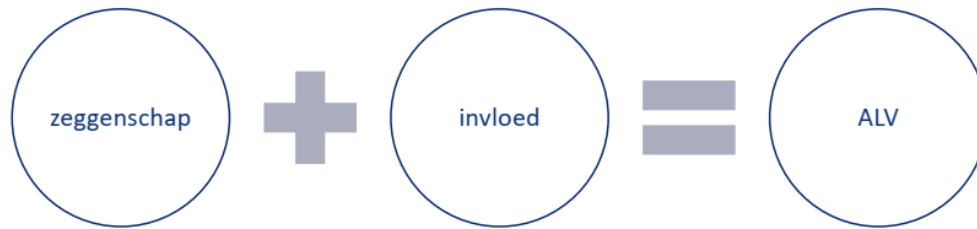
Het bestuur bestaat uit minimaal 2 en maximaal 5 leden, die behalve directielid van Odin International altijd ook medewerkerslid zijn.

Leden van het bestuur hebben zitting voor een periode van telkens 5 jaar.

De voorzitter maakt deel uit van het bestuur en wordt steeds voor een periode van 5 jaar benoemd.

Benoeming van bestuursleden gebeurt op de manier zoals aangegeven in het benoemingsreglement.

Taak en rol ALV / Ledenraad algemeen

- ✓ Vaststellen jaarrekening
- ✓ Benoemen en ontslaan RvC, vaststellen aantal leden RvC
- ✓ Déchargeverlening bestuur en RvC
- ✓ Bepaling winstbestemming
- ✓ Signaleringsfunctie
- ✓ Countervailing power

Vertegenwoordiging in de Ledenraad van Coöperatie Odin

Coöperatie Odin kent de volgende ledencategorieën:

- participerende leden (natuurlijke of rechtspersonen)
- medewerkersleden (altijd in loondienst bij Odin)
- kapitaalleden (altijd rechtspersonen die vanuit hun statuten een ideële link hebben met Odin)
- financiële leden (altijd rechtspersonen die vanuit hun statuten een ideële link hebben met Odin)

In de statuten is bepaald dat de Ledenraad van Odin uit 15 personen bestaat:

7 vertegenwoordigers participerende leden

5 vertegenwoordigers medewerkersleden

3 vertegenwoordigers kapitaalleden

De financiële leden worden indirect vertegenwoordigd in de Ledenraad door de kapitaalleden.

In het verkiezingsreglement is aangegeven hoe de vertegenwoordigers uit de verschillende ledengroepen worden gekozen.

De Ledenraad vergadert een aantal malen per jaar, waarvan 2 samen met de Raad van Commissarissen van Odin International: over de jaarrekening en over de investeringsbegroting. In artikel 22 van de statuten wordt aangegeven over welke zaken de Ledenraad aan het bestuur een verklaring van geen bezwaar moet geven. Het gaat dan o.a. om meerjarenplan, de jaarlijkse investeringsbegroting, grotere investeringen die afwijken van deze investeringsbegroting, de jaarrekening, etc.

Verhouding Ledenraad - Raad van Commissarissen - Bestuur

De coöperatie is de organisatievorm die diverse activiteiten ontplooit om de doelstellingen te realiseren. Het bestuur van de Coöperatie (die een personele unie vormt met het bestuur van Odin International) maakt in overleg met de diverse gremia een concept strategisch plan wat aan de ledenraad ter goedkeuring wordt voorgelegd. Op basis van dit strategisch plan worden in de werkorganisatie uitvoeringsplannen gemaakt om de doelstellingen van het strategisch plan te realiseren.

Het bestuur van de Coöperatie informeert de ledenraad samen met de directie en management van het bedrijf over de voortgang van de onderdelen. Ook wordt ten aanzien van nieuw te vormen beleid en grote besluiten over investeringen en wijzigingen de ledenraad gevraagd mee te denken en waar afgesproken in de statuten mee te besluiten over investeringen etc.

Binnen Odin International wordt het woord (doelstellingen Coöperatie) tot daad. Odin International zorgt met directie en RvC dat er een gezonde bedrijfsvoering is, binnen de wettelijke kaders en doelstellingen van de Coöperatie en het strategisch plan. De raad van commissarissen spiegelt en houdt toezicht op de directie en bedrijfsvoering dan Odin International en de dochtermaatschappijen (Odin de Nieuwe band BV, Odin Groothandel BV, Odin Products BV en Odin Winkels BV) en De Beersche Hoeve BV.

De ledenraad spiegelt en houdt toezicht op het bestuur en de bestuursactiviteiten. De ledenraad is het hoogste toezichthoudend en besluitvormend orgaan en stelt bestuur Coöperatie en Directie Odin International aan (zelfde personen, personele unie).

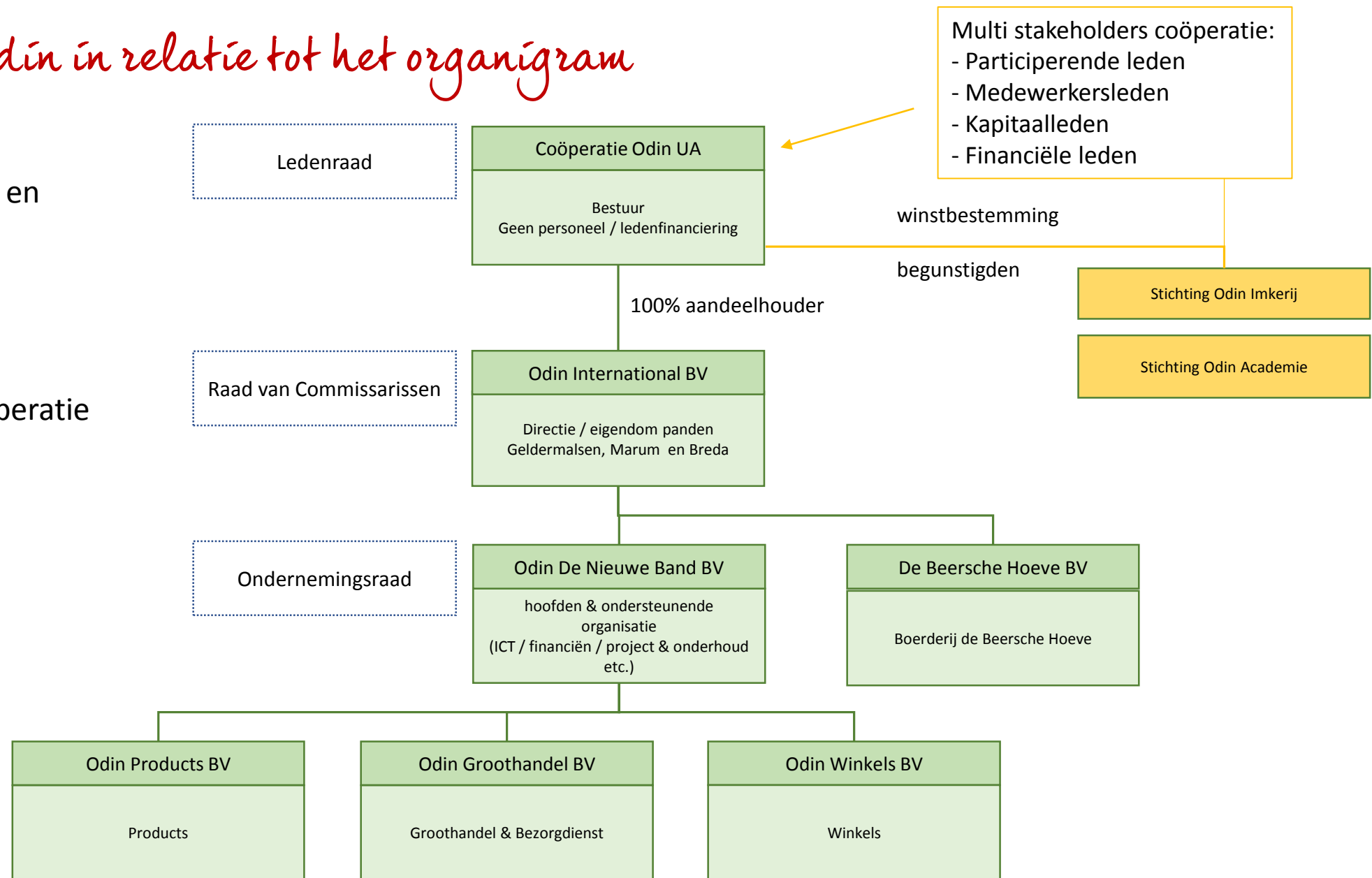
Er is minimaal 2x per jaar gezamenlijk overleg van de ledenraad van de Coöperatie en de RvC van Odin International. Voor de zomer (juni) wordt in deze vergadering de jaarrekening besproken. Conform artikel 26.2 van de statuten wordt in deze vergadering de jaarrekening aan de ledenraad voorgelegd. De ledenraad leest de stukken kan vragen stellen en krijgt toelichting van de RvC en het bestuur. Na controle door de accountant en afgifte van een goedkeurende verklaring van de accountant kan de ledenraad overgaan tot vaststelling van jaarrekening. In het bestuursverslag zal naast bedrijfseconomische verslaglegging aandacht zijn voor de Coöperatie doelstellingen, de realisatie van de missie, visie en idealen. De ledenraad ontvangt jaarlijks tijdig het concept bestuur verslag zodat zij er reflectie en reactie op kunnen geven. In een tweede vergadering in het najaar worden de jaarplannen en de begroting voor het nieuwe jaar besproken en vastgesteld.

Financiering Odin in relatie tot het organigram

Ledenfinanciering:
vreemd (ledenfondsen) en
eigen vermogen (o.a.
participaties)

Financiering vanuit coöperatie
Bancaire financiering
Lease
Bevriende organisaties

Inkomsten uit
bedrijfsactiviteiten
Leverancierskrediet

Toelichting op de financiering - eigen vermogen

Eigen vermogen - participerende leden, medewerkersleden en kapitaalleden

- Onderschrijven en ondersteunen de idealen van Odin;
- Stellen langdurig eigen vermogen beschikbaar:
- Medewerkersleden min. 1 en max 100 participaties à 100 euro (aandeel A)
- Participerende leden min. 1 en max 100 participaties à 100 euro (aandeel C)
- Kapitaalleden (rechtspersonen) min. 4 participaties à 25.000 euro (aandeel B)
- Worden vertegenwoordigd in de ledenraad;
- Ontvangen geen (participerende leden en ondernemingsleden) of een lage (kapitaalleden) vergoeding;
- Aandelen zijn beperkt overdraagbaar – zie art. 15 van de statuten)

Eigen vermogen – financiële leden

- Zijn rechtspersonen
- Onderschrijven en ondersteunen de idealen van Odin;
- Stellen langdurig eigen vermogen beschikbaar min. 4 participaties à 25.000 euro (aandeel D)
- Kunnen wanneer het goed is voor de onderneming terugbetaald worden;
 - Worden niet rechtstreeks vertegenwoordigd in de ledenraad, maar via de vertegenwoordiging van de kapitaalleden;
 - Ontvangen een hogere vergoeding dan kapitaalleden in de vorm van een cumulatief preferent dividend , afhankelijk van het ingelegde vermogen (op dit moment > 5%). Aanpassing op basis van Euribor over 4 jaar (en daarna om de 2 jaar);

Toelichting op de financiering - vreemd vermogen door leden

Wie lid wordt kan leningen verstrekken aan de coöperatie. In principe gaat dat via een van de ledenfondsen. Op dit moment is er het Voorraadfonds en het Winkelfonds. Over de geleende bedragen wordt een vooraf afgesproken rente vergoed.

Zowel een participatie (eigen vermogen) als een lening aan de coöperatie wordt door de AFM gezien als een belegging en hiervoor worden de richtlijnen van de AFM dan ook gevolgd.

Let op! U belegt buiten AFM-toezicht. Geen vergunning- en prospectusplicht voor deze activiteit.

Winstbestemming

In artikel 28 van de statuten is aangegeven wat er met winst mag gebeuren. Het bestuur kan een deel reserveren. Voor het overige deel doet het bestuur een voorstel aan de Ledenraad. Het Reglement uitkering op aandelen en winstuitkering is sowieso leidend.

Artikel 35: Beklemd vermogen

Dit is een interessant artikel in de statuten. Mocht Coöperatie Odin om de een of andere reden worden ontbonden, dan kan het vermogen dat dan op de balans staat alleen worden besteed aan doelen zoals die in artikel 3 van de statuten zijn beschreven, dus vergelijkbaar aan de doelen waar Odin nu aan werkt (zie pagina 6 t/m 9 van deze presentatie).

Dit is om te voorkomen dat het geld een hele andere bestemming krijgt dan ooit bedoeld.

Dat is dus een belangrijke borging van de idealen!

Odin

inspirerende foodcoop